

Yttrande över - Vägen till klimatpositiv framtid (SOU 2020:4)

Linköpings kommun har fått möjligheten att yttra sig över remissen *Vägen till en klimatpositiv framtid – Betänkande av klimatpolitiska vägvalsutredningen* (SOU 2020:4).

Betänkandet består dels av en strategi med syftet att bidra till att Sverige når uppsatta klimatmål genom att möjliggöra användningen av kompletterande åtgärder. Strategin innehåller målnivåer för kompletterande åtgärder för år 2030 och 2045. Vidare innehåller betänkandet förslag till en handlingsplan som ska konkretisera målen i strategin med fokus på följande områden:

- Ökad kolsänka i skog och mark
- Avskiljning och lagring av biogen koldioxid (bio-CCS)
- Andra tekniska åtgärder för negativa utsläpp
- Utsläppsminskningar genom investeringar i andra länder

Linköpings kommuns yttrande

Linköpings kommun gör bedömningen att flera av de prioriterade områden som inkluderas i handlingsplanen inte främst berör kommunal verksamhet eller ansvarsområden. Linköpings kommun har därför valt att lyfta följande delar i betänkandet som omfattas av den kommunala rådigheten:

- Synpunkter gällande Del III *Avskiljning och lagring av biogen koldioxid* (kapitel 9-11)
- Synpunkter gällande Del V *Andra kompletterande åtgärder* (kapitel 17-18)
- Synpunkter gällande *Konsekvensanalys* (kapitel 20)
- Övergripande synpunkter på betänkandet i sin helhet

I svaret från Linköpings kommun, i synnerhet vad gäller avskiljning och lagring av biogen koldioxid (kapitel 9-11) och andra kompletterande åtgärder (kapitel 17-18) och konsekvensanalys (kapitel 20) har synpunkter inhämtats från det kommunala energibolaget Tekniska verken i Linköping AB (publ.).

Synpunkter - Avskiljning och lagring av biogen CCS

Linköpings kommun lämnar följande synpunkter avseende kapitel 9-11:

- En övergripande kommentar är att det krävs en balans i föreslagna styrmedel. För att utveckla avskiljning och lagring av biogen CCS krävs styrmedel som stärker såväl investeringsstöd som driftstöd.
- Förslaget att använda omvänd auktionering för att stödja fullskalig bio-CCS tillstyrks. Omvänd auktionering leder sannolikt till att förhållandevis kostnadseffektiva lösningar prioriteras. Detta förutsätter dock att tillräckligt många aktörer visar intresse. Osäkerheten riskerar emellertid att bli relativt stor för anbudsgivaren med beaktande av den långa driftstiden/avtalstiden. Tidiga projekt bör därför få ”garantier” för att undvika stora förluster och/eller höga kostnader per kg avskild koldioxid.
- Betänkandet lägger stor vikt vid storskaliga lösningar. Även mindre lösningar kan vara kostnadseffektiva och styrmedel bör utformas därefter. Rena flöden av koldioxid som redan finns från ett antal befintliga, mindre anläggningar borde tas tillvara, oavsett om den befintliga anläggningen är hamnära eller inte. Dessa anläggningar kräver sannolikt lägre tillkommande investeringsbehov, vilket kan väga upp mot högre logistikkostnader, och totalt sett ge en ekonomiskt försvarbar kostnad per kg avskild koldioxid.
- Frågan om hur stöd för bio-CCS och CCS kan balanseras när utsläppen är mixade, som exempelvis vid avfallsförbränning, bör förtydligas. Om enbart den biogena delen omfattas av stödet riskerar detta att ”diskvalificera” anläggningar för energiåtervinning av avfall. All koldioxid som plockas bort är bra även om det finns en viss andel som inte har biogent ursprung. Systemet är inte statiskt och 2030 kan läget vara annorlunda till följd av exempelvis mindre plast i avfallet. Det vore således fel att utforma dagens stödsystem så att det ”omöjliggör” investeringar i CCS-teknik vid energiutvinning ur avfall då trots allt merparten av koldioxid från dessa redan idag är biogen.
- Betänkandet lägger stor vikt vid CCS-tekniken. Detta kan leda fel. Förslaget utgår delvis från att andra tekniska lösningar kan bli aktuella i framtiden. Det är dock viktigt att ha ett öppet förhållningssätt för andra tekniker redan initialt.

- Det är positivt att hänsyn tas till effektproblematiken på det sätt som betänkandet resonerar kring.
- Betänkandets förslag gällande stöd till demoanläggningar och FoU tillstyrks.

Synpunkter - Andra kompletterande åtgärder

Linköpings kommun lämnar följande synpunkter avseende kapitel 17-18:

- Betänkandets förslag gällande andra kompletterande åtgärder utgår i princip uteslutande från biokol. Även nyttjande av CCU borde få tillgodoräknas i förhållande till den nytta som skapas.
- För att fånga andra tekniska möjligheter som vi i dagsläget inte känner till är det fördelaktigt med ett bredare anslag för att nyttja även dessa möjligheter. Bred forskning är en förutsättning för att utveckla och nyttja sådana tekniker.

Synpunkter – Konsekvensanalys

Linköpings kommun lämnar följande synpunkter avseende kapitel 20:

- Utredningens slutsats, att utan en utvecklad strategi med tillhörande styrmedel för kompletterande åtgärder kommer inte åtgärder att genomföras i tillräcklig omfattning, tillstyrks.
- Utformningen av styrmedel som syftar till att minska den affärsmässiga risken för de företag som väljer att satsa på bio-CCS är centralt.

Övergripande synpunkter – remissen i helhet

En utgångspunkt i betänkandet är att en övergripande och långsiktig strategi och medföljande handlingsplan för att nå nettonollutsläpp och negativa nettoutsläpp efter 2045 är nödvändiga för att uppnå målen i det klimatpolitiska ramverket. Linköpings kommun ser positivt på det fortsatta arbetet som härmed initieras, men vill skicka med följande synpunkt: Det klimatpolitiska arbetet bör i första hand fokusera på att minimera utsläpp. Kompletterande åtgärder kan ske vid sidan av ett intensivt och omfattande arbete för utsläppsminskningar vilket bör ha högsta prioritet i det fortsatta klimatarbetet. Ett ensidigt fokus på kompletterande åtgärder riskerar att leda till suboptimering. Genom en långsiktig utveckling av kompletterande åtgärder möjliggörs dock kunskap och erfarenhet kring tekniker som kan tas tillvara i det fortsatta klimatarbetet. Linköpings kommun vill särskilt betona vikten av teknikneutralitet vid utformning av styrmedel.

Linköpings kommun har en uttalad strategi om att ta täten i miljö- och klimatarbetet. Som övergripande riktmärke för Linköpings kommun återfinns målet om att uppnå koldioxidneutralitet för den geografiska ytan Linköpings

kommun år 2025. Målet genomsyrar samtliga nämnders och kommunala bolags verksamheter samtidigt som en stor del av arbetet behöver ske utanför den kommunala organisationen, det vill säga bland näringsliv och medborgare. De förslag som lyfts i handlingsplanen omfattas inte huvudsakligen av den kommunala rådigheten. Linköpings kommun ställer därför frågan om hur och var det kommunala perspektivet, kunskapen och rådigheten får del i den strategi och den handlingsplan med sikte på tiden efter 2045 som nu redovisas.

Linköpings kommun vill även uppmana till att lyfta in det kommunala perspektivet i det fortsatta arbetet utifrån handlingsplanen för att närmare involvera kommunerna för att uppnå en klimatpositiv framtid. Detta kan dels ske genom exempelvis kommunägda energibolag som kan bidra med erfarenheter och expertis genom deltagande i forskningsprojekt samt i samverkan med de statliga myndigheter som föreslås få uppdrag kopplade till kompletterande åtgärder. Dels kan det ske genom att ta tillvara på det användarperspektiv där kommuner har en unik roll i sina kontakter med medborgare. Kommuner står, genom sina välfärdstjänster och genom den lokala demokratin, sina medborgare nära. Linköpings kommun vill understryka att kompletterande åtgärder som föreslås i betänkandet behöver förankras med medborgare som i sin tur behöver känna engagemang, förståelse och få möjlighet att föra dialog kring risker, utvecklingsmöjligheter och framsteg för att nå klimatmålen med hjälp av tekniska möjligheter.

För Linköpings kommun

Niklas Borg
Kommunstyrelsens ordförande

Kopia till: beredande nämnd